

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών— Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030»

[COM(2021) 101 final]

(2021/C 374/09)

Εισηγητής: ο κ. **Ιωάννης ΒΑΡΔΑΚΑΣΤΑΝΗΣ**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 26.3.2021
Νομική βάση	Άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	21.6.2021
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	7.7.2021
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	562
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	233/0/2

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη νέα στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), στο πλαίσιο της οποίας αξιοποιήθηκαν πολλές από τις προτάσεις του ευρωπαϊκού κινήματος των ΑμεΑ και της κοινωνίας των πολιτών. Επίσης, η εν λόγω στρατηγική αντικατοπτρίζει πολλές από τις προτάσεις που περιλαμβάνονταν στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ του 2019 ⁽¹⁾, αποσκοπεί στην εφαρμογή της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (στο εξής: ΣΔΑμεΑ) σε επίπεδο ΕΕ και αποτελεί ζωτικής σημασίας παράμετρο της Ένωσης ισότητας. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ ανησυχεί με την αποδυνάμωση των δεσμευτικών μέτρων και της αυστηρής νομοθεσίας για την υλοποίηση της στρατηγικής: αναγνωρίζει εντούτοις ότι η νέα στρατηγική έχει σαφώς πιο φιλόδοξους στόχους σε σύγκριση με τη στρατηγική 2010–2020.

1.2. Παρότι η δέσμευση για τη σύσταση μιας πλατφόρμας για την αναπηρία είναι ιδιαίτερα ελπιδοφόρα, ενδέχεται, ωστόσο, να διαψεύσει τις προσδοκίες εάν δεν υλοποιηθεί επιτυχώς. Πρέπει να διασφαλιστεί η διαφάνεια όσον αφορά τα μέλη, τις ημερήσιες διατάξεις των συνεδριάσεων (με τη δυνατότητα συμβολής στη διαμόρφωση των σημείων της ημερήσιας διάταξης) και τα αποτελέσματα. Η πλατφόρμα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι θα είναι ισχυρή η φωνή των οργανώσεων των ΑμεΑ. Θεωρούμε ότι η ΕΟΚΕ μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο και, ως εκ τούτου, πρέπει να εξασφαλιστεί η συμμετοχή της.

1.3. Θα πρέπει να ενισχυθεί η σύνδεση μεταξύ της στρατηγικής για την αναπηρία και των σημαντικών επικείμενων επενδύσεων στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (στο εξής: RRF). Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί και να μεγιστοποιηθεί η σύνδεση με την υλοποίηση και την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης για τον πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων της ΕΕ και, πιο συγκεκριμένα, την αρχή 17 του πυλώνα. Η ΕΟΚΕ θα επιθυμούσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή) να διαμορφώσει σαφέστερο και πιο δυναμικό θεματολόγιο με θέμα πώς θα προαχθεί η αξιοποίηση του εθνικού RRF ώστε να βοηθηθούν τα άτομα με αναπηρία να ανακάμψουν από την πανδημία. Η Επιτροπή πρέπει να απευθυνθεί σε όσα κράτη μέλη δεν έχουν παρουσιάσει με διαφάνεια τα σχέδιά τους ή δεν τηρούν τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για να διασφαλίσουν ουσιαστική διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να αντιτάσσεται με αποφασιστικότητα στα σχέδια που προτείνουν επενδύσεις οι οποίες αντίκεινται στη ΣΔΑμεΑ, για παράδειγμα επενδύσεις σε δομές ιδρυματικής φροντίδας.

1.4. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της σχετικά με την πρόταση για το κέντρο AccessibleEU («Προσβάσιμη ΕΕ»), αν και, σε αυτό το στάδιο, ελάχιστα ανταποκρίνεται στο αίτημα της ΕΟΚΕ για τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου πρόσβασης. Η Επιτροπή πρέπει να παρουσιάσει με σαφήνεια και διαφάνεια τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύει να χρηματοδοτήσει και να στελεχωσει τον εν λόγω οργανισμό καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίσει την εκπροσώπηση των ατόμων με αναπηρία: πρέπει να εκπροσωπούνται εσωτερικά, ως εργαζόμενοι και εμπειρογνώμονες, και όχι απλώς εξωτερικά, ως φορείς των οποίων ζητείται η γνώμη.

1.5. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ένθερμα την εμβληματική πρωτοβουλία για την κάρτα αναπηρίας της ΕΕ και θεωρεί ότι έχει τη δυναμική να επιφέρει σημαντικές αλλαγές. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της διότι δεν έχει ακόμη υπάρξει δέσμευση πώς θα διασφαλιστεί η αναγνώριση της εν λόγω κάρτας από τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή τονίζει την ανάγκη εφαρμογής της κάρτας αναπηρίας μέσω κανονισμού βάσει του οποίου η κάρτα θα καταστεί άμεσα εφαρμόσιμη και επιβεβλημένη σε όλη την ΕΕ.

⁽¹⁾ ΕΕ C 97 της 24.3.2020, σ. 41.

1.6. Η ΕΟΚΕ στηρίζει το σχέδιο για έναν οδηγό σχετικά με την ορθή πρακτική σε εκλογικά θέματα που θα αφορά τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία, και έχει προγραμματιστεί για το 2023. Επίσης, στηρίζει το έργο που έχει σχεδιαστεί σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνεργασίας για τις Εκλογές και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους πολίτες. Η ΕΟΚΕ συνιστά να δοθεί προτεραιότητα στο θέμα αυτό προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εθνικές και τοπικές αρχές έχουν το χρονικό περιθώριο να εγκρίνουν πρακτικές αυξημένης πρόσβασης, πριν από τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2024.

1.7. Υπάρχει έλλειψη συγκεκριμένων δράσεων για την αντιμετώπιση των αναγκών των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία. Η ΕΟΚΕ ζητά να διορθωθεί αυτό, στο μέτρο του δυνατού, διασφαλίζοντας ότι η διάσταση του φύλου ενσωματώνεται σε όλες τις δράσεις που ήδη περιλαμβάνονται στη στρατηγική. Το συγκεκριμένο ζήτημα θα πρέπει να προσεγγιστεί με ιδιαίτερη προσοχή στις δράσεις αντιμετώπισης της βίας. Η έμφαση στις γυναίκες θα πρέπει να επεκταθεί και στα μέλη των οικογενειών που παρέχουν μακροχρόνια και άτυπη φροντίδα στους συγγενείς τους με αναπηρία, δεδομένου ότι οι γυναίκες είναι ιδιαίτερα πιθανό να αναλάβουν ρόλους παροχής φροντίδας. Μετά την ενδιάμεση επανεξέταση της στρατηγικής, η ΕΟΚΕ επιθυμεί να υποβληθεί πρόταση για ειδική εμβληματική πρωτοβουλία υπέρ των γυναικών με αναπηρία, κατά το δεύτερο ήμισυ της περιόδου της στρατηγικής.

1.8. Οι δράσεις που αφορούν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και τα άτομα με αναπηρία ως θύματα βίας, είναι τεράστιες σημασίας. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι εν λόγω δράσεις, ιδίως εκείνες που αφορούν την κατάρτιση επαγγελματιών στο σύστημα δικαιοσύνης και των υπαλλήλων της αστυνομίας, πρέπει επίσης να παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα με αναπηρία δεν στερούνται τη δυνατότητα πρόσβασης στη δικαιοσύνη λόγω δικαιπρακτικής ανικανότητας ούτε αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις όταν προσφεύγουν στη δικαιοσύνη λόγω προβλημάτων πρόσβασης, έλλειψης συνδρομής στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων ή μη διαθεσιμότητας αρωγής σε θέματα επικοινωνίας, όπως διερμηνεία νοηματικής γλώσσας.

1.9. Οι προτεινόμενες κατευθυντήριες γραμμές για τις βελτιώσεις της ανεξάρτητης διαβίωσης και της ένταξης στην τοπική κοινότητα αποτελεί ζήτημα το οποίο η Επιτροπή πρέπει να αντιμετωπίσει με ιδιαίτερη προσοχή. Οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να βασίζονται σε ιδιαίτερα σαφείς ορισμούς των εννοιών που αντιλαμβανόμαστε ως ιδρυματική φροντίδα, υπηρεσίες σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και ανεξάρτητη διαβίωση. Σε ό,τι αφορά τους εν λόγω ορισμούς, η ΕΟΚΕ συνιστά να αξιοποιήσει η Επιτροπή τους ορισμούς που έχει καθιερώσει και συμφωνήσει η ευρωπαϊκή ομάδα εμπειρογνομόνων για τη μετάβαση από την ιδρυματική στην κοινοτική μέριμνα, καθώς και τη ΣΔΑμεΑ, γενική παρατήρηση 5 επί του άρθρου 19.

1.10. Η προτεινόμενη δέσμη μέτρων για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων της απασχόλησης καθώς και η δέσμευση της Επιτροπής όσον αφορά τη βελτίωση των προσλήψεων και της ένταξης των ατόμων με αναπηρία στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, αποτελούν σαφή ανταπόκριση στις εκκλήσεις της κοινωνίας των πολιτών. Τονίζεται για μια ακόμη φορά ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δοθεί έμφαση στην ενίσχυση της ποιοτικής απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19⁽²⁾ και, από αυτή την άποψη, η στρατηγική θα μπορούσε να είναι πιο τολμηρή. Η ΕΟΚΕ συνιστά θερμά να ξεκινήσουν εργασίες για τον καθορισμό δεικτών παρακολούθησης της υλοποίησης των εν λόγω δράσεων και να καταβληθούν προσπάθειες εναρμόνισης των εν λόγω μέτρων με τα μέτρα για την πολιτική προστασία και την υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Όσον αφορά την απασχόληση στα κράτη μέλη, ο καθορισμός των δεικτών μπορεί να επιτευχθεί εν μέρει στο πλαίσιο της πρότασης της Επιτροπής για τη συμπερίληψη δεικτών σχετικά με το χάσμα απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία στον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων του κοινωνικού πυλώνα καθώς και για τη συμπερίληψη αναλυτικών στοιχείων για την αναπηρία σε ορισμένους από τους υπόλοιπους δείκτες. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι στόχος δεν είναι μόνο τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης, αλλά και η ποιοτική απασχόληση που επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να βελτιώσουν την κοινωνική τους θέση μέσω της εργασίας. Προτείνουμε συνεπώς ο πίνακας αποτελεσμάτων να περιλαμβάνει δείκτες για την ποιότητα της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία, όπως το εάν συνάπτουν μακροπρόθεσμες συμβάσεις πλήρους απασχόλησης και εάν απασχολούνται στην ανοικτή αγορά εργασίας. Η Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλει σημαντικές προσπάθειες ώστε τα κράτη μέλη να επιτύχουν τους καθοριζόμενους στόχους σχετικά με τον βαθμό μείωσης του χάσματος απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία έως το 2030. Επιθυμούμε να διαμορφωθούν φιλόδοξοι στόχοι για την εξάλειψη του χάσματος απασχόλησης στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, με έμφαση στην απασχόληση στην ανοικτή αγορά εργασίας.

1.11. Στο πλαίσιο της στρατηγικής προτείνεται σειρά δράσεων για την εκπαίδευση. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η δράση για την κατάρτιση εκπαιδευτικών ειδικής εκπαίδευσης θα πρέπει να επικεντρωθεί επίσης στην κατάρτιση εκπαιδευτικών σε συμβατικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα ώστε να παρέχουν εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς στην τάξη. Τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρυνθούν να διορίζουν εκπαιδευτικούς ειδικής εκπαίδευσης σε περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς ώστε να παρέχεται στα παιδιά με αναπηρία η δυνατότητα να λαμβάνουν την ειδική υποστήριξη που ενδεχομένως χρειάζονται και, ταυτόχρονα, να αποτελούν μέρος ενός κεντρικού σχολικού συστήματος στο οποίο συμμετέχουν εκπαιδευόμενοι χωρίς αναπηρία.

(2) Αναπηρία και ένταξη στην αγορά εργασίας: Τάσεις πολιτικής και στήριξη στα κράτη μέλη της ΕΕ.

1.12. Η πρόταση για την επικαιροποίηση της εργαλειοθήκης για την «Προσέγγιση με γνώμονα τα δικαιώματα, η οποία περιλαμβάνει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, για την αναπτυξιακή συνεργασία της ΕΕ» αποτελεί βήμα προς θετική κατεύθυνση. Η εν λόγω επικαιροποίηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με τη συμβολή εθνικών και τοπικών οργανώσεων ΑμεΑ με έδρα τις χώρες στις οποίες πραγματοποιούνται αυτές οι επενδύσεις.

1.13. Η δράση για τη στήριξη των κρατών μελών ώστε να εφαρμόσουν τη σύμβαση της Χάγης του 2000 θα έλθει σε αντίθεση με τη ΣΔΑμεΑ όσον αφορά θέματα όπως η αναγκαστική θεραπεία και ο εξαναγκασμός. Προτού η Επιτροπή αναλάβει περαιτέρω δράση, το εν λόγω ζήτημα πρέπει να αντιμετωπιστεί με τη συμβολή των οργανώσεων ΑμεΑ.

1.14. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δέσμευση της Επιτροπής να δώσει το παράδειγμα. Προτάσεις που αφορούν, για παράδειγμα, τη δυνατότητα πρόσβασης στις κτιριακές εγκαταστάσεις της Επιτροπής πρέπει να εφαρμοστούν αυστηρά και να μην απομακρύνονται από το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής που περιγράφεται συνοπτικά στη στρατηγική.

1.15. Η προτεινόμενη στρατηγική για τη συλλογή δεδομένων είναι μία από τις προτάσεις καίριας σημασίας. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί η συστηματική συλλογή αναλυτικών δεδομένων, πιθανώς με τη χρήση της σύντομης δέσμης ερωτήσεων της ομάδας της Ουάσιγκτον (Washington Group Short Set of Questions).

1.16. Το πλαίσιο για την παρακολούθηση των στόχων και των δράσεων της στρατηγικής αναμένεται να είναι έτοιμο έως το 2021. Η ΕΟΚΕ και, πιο συγκεκριμένα, η ομάδα της ΕΟΚΕ για την αναπηρία, είναι έτοιμη να συνδράμει την Επιτροπή στον σχεδιασμό του εν λόγω πλαισίου, σε συνδυασμό με την πλήρη και χρήσιμη συμμετοχή των οργανώσεων ΑμεΑ καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

1.17. Η στρατηγική αναφέρει ότι τα άτομα με αναπηρία θα πρέπει να συμμετέχουν πλήρως στη διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης. Η ΕΟΚΕ θα ήθελε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υλοποιήσει αυτή τη δέσμευση συμπεριλαμβάνοντας τα άτομα με αναπηρία και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους σε όλους τους τομείς της διάσκεψης, και όχι μόνο σε εκείνους που σχετίζονται ειδικά με την αναπηρία.

1.18. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αρχίσει τις προετοιμασίες για την επιλογή ενός υποψηφίου της ΕΕ για την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και συνιστά ο υποψήφιος να είναι μια Ευρωπαία γυναίκα με αναπηρία.

1.19. Επίσης, το Συμβούλιο της ΕΕ θα διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής. Η ΕΟΚΕ καλεί το Συμβούλιο να συμμετάσχει στην πλατφόρμα για την αναπηρία και να διορίσει χωρίς καθυστέρηση συντονιστή για την αναπηρία, όπως προβλέπεται στη στρατηγική. Ο συντονιστής για την αναπηρία στο Συμβούλιο θα πρέπει να αποτελέσει το σημείο επαφής της ΣΔΑμεΑ, σύμφωνα με τις συστάσεις προς την ΕΕ που περιλαμβάνονται στις καταληκτικές παρατηρήσεις της επανεξέτασης της ΣΔΑμεΑ του 2015.

1.20. Η ΕΟΚΕ καλεί επίσης το κίνημα για την αναπηρία να κινηθεί προδραστικά και να ασκήσει πίεση για την επίτευξη των διακηρυγμένων στόχων κάθε δράσης στο πλαίσιο της εν λόγω στρατηγικής αλλά και να επιδείξει αλληλεγγύη για τη διασφάλιση των μέτρων που έχουν ως επίκεντρο τους μετανάστες και τους πρόσφυγες με αναπηρία. Η δρομολόγηση της στρατηγικής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία αποτελεί απλώς ένα σημείο εκκίνησης. Οι πραγματικές αλλαγές για τα άτομα με αναπηρία δεν θα προκύψουν από την ίδια τη στρατηγική αλλά περισσότερο από τη δυναμική καθεμίας από τις συνιστώσες της κατά την επόμενη δεκαετία. Οι κοινωνικοί εταίροι και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να στηρίξουν πλήρως την υλοποίηση της νέας στρατηγικής.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της καθώς διαπιστώνει ότι η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για την περίοδο 2021-2030 αποτελεί σαφές βήμα προόδου σε σύγκριση με την προηγούμενη στρατηγική. Η ΕΟΚΕ επαινεί επίσης θερμά τη διαδικασία διαβούλευσης της Επιτροπής καθώς και το γεγονός ότι πολλές από τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ⁽³⁾ συμπεριλήφθηκαν στην τελική στρατηγική. Το εν λόγω γεγονός αναδεικνύει επίσης τη σαφή ικανότητα της Επιτροπής να διαμορφώνει τα αποτελέσματα των νέων ενωσιακών πολιτικών και πρωτοβουλιών.

2.2. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δέσμευση της Επιτροπής ως προς την υλοποίηση επτά εμβληματικών προτάσεων με σαφείς στόχους και ημερομηνίες παράδοσης. Το συγκεκριμένο επίπεδο διαφάνειας θα διευκολύνει σημαντικά τις προσπάθειες της ΕΟΚΕ, της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών εταίρων να προετοιμάσουν τη συμβολή τους στις εν λόγω δράσεις.

2.3. Μεταξύ των εμβληματικών προτάσεων, η ΕΟΚΕ διακρίνει ιδιαίτερη δυναμική όσον αφορά το κέντρο πόρων AccessibleEU. Η επιτυχία του θα εξαρτηθεί εν μέρει από τους πόρους που θα του χορηγήσει η Επιτροπή, από την εμπειρογνομοσύνη του προσωπικού που το διαχειρίζεται και από την ικανότητά του να συγκεντρώνει εμπειρογνώμονες οι οποίοι να μπορούν να μεταφέρουν γνώσεις πραγματικής αξίας στα κράτη μέλη.

⁽³⁾ ΕΕ C 97 της 24.3.2020, σ. 41.

2.4. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση θέσπισης κάρτας αναπηρίας που θα ισχύει σε όλη την ΕΕ. Η αλλαγή που θα επιφέρει η εν λόγω κάρτα στη ζωή των ατόμων με αναπηρία θα εξαρτηθεί από τα δικαιώματα που θα παρέχει όταν εφαρμοστεί καθώς και από το εάν θα ληφθούν μέτρα για την εφαρμογή της σε όλα τα κράτη μέλη.

2.5. Ένα από τα πλεονεκτήματα της στρατηγικής είναι ο τρόπος με τον οποίο θα επηρεάσει την εσωτερική λειτουργία της Επιτροπής, καθώς και τη σύνδεσή της με τα άλλα θεσμικά όργανα. Η ΕΟΚΕ επικροτεί ιδιαίτερα τη δέσμευση για ετήσια ανταλλαγή απόψεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΟΚΕ. Επίσης, θεωρούμε ότι η ΕΟΚΕ θα πρέπει να συμμετάσχει στη νέα πλατφόρμα για την αναπηρία, μαζί με τις οργανώσεις ΑμεΑ.

2.6. Από ορισμένες απόψεις, η στρατηγική φαίνεται να αποτελεί ένα διστακτικό βήμα προς τα μπρος. Η στρατηγική λαμβάνει υπόψη πολλές από τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ ⁽⁴⁾ αλλά απουσιάζει παντελώς η δέσμευση για νέα νομοθεσία. Από τις πέντε δράσεις που αναφέρονται σε αυστηρή νομοθεσία, οι τέσσερις αποτελούν αναθεωρήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας οι οποίες ήδη πραγματοποιούνται, ενώ η μία αποτελεί πρόταση διερεύνησης της δυνατότητας νομοθέτησης «όπου συντρέχει περίπτωση». Η νέα στρατηγική ευνοεί μηχανισμούς όπως οι κατευθυντήριες γραμμές και οι εργαλειοθήκες που, παρότι μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη πρακτικών στα κράτη μέλη, ενέχουν πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο μη συμμόρφωσης χωρίς τη δυνατότητα προσφυγής κατά των κρατών μελών ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ.

2.7. Στο πλαίσιο της στρατηγικής, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να αντιμετωπίσει ορισμένα ζητήματα μέσω άλλων ενωσιακών στρατηγικών και σχεδίων δράσης όπως η ενωσιακή στρατηγική για την ψηφιακή διακυβέρνηση και το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία. Η Επιτροπή δεν παρέχει πάντοτε λεπτομέρειες σχετικά με το πώς ακριβώς θα αντιμετωπιστούν τα ζητήματα αναπηρίας στο πλαίσιο των εν λόγω στρατηγικών. Θα πρέπει να παρασχεθούν περισσότερες λεπτομέρειες για το πώς ακριβώς η Επιτροπή προτείνει την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων.

2.8. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της όσον αφορά τη δράση για τη στήριξη των κρατών μελών ώστε να εφαρμόσουν τη σύμβαση της Χάγης του 2000, η οποία θα έλθει σε αντίθεση με τη ΣΔΑμεΑ όσον αφορά θέματα όπως η αναγκαστική θεραπεία και ο εξαναγκασμός στο πλαίσιο ιατρικών διαδικασιών. Προτού η Επιτροπή αναλάβει περαιτέρω δράση, το εν λόγω ζήτημα πρέπει να αντιμετωπιστεί με τη συμβολή των οργανώσεων ΑμεΑ.

2.9. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η στρατηγική έχει τη δυναμική να επιφέρει πραγματικές αλλαγές, ωστόσο, αυτό εξαρτάται αποκλειστικά από το πόσο καλά θα υλοποιηθεί και από το πόσο φιλόδοξες είναι οι επιμέρους δράσεις. Εάν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δεν θέσουν φιλόδοξους στόχους που να προκαλούν το status quo, η στρατηγική είναι πολύ πιθανό να υπολείπεται των προσδοκιών των πάνω από 100 εκατομμυρίων ατόμων με αναπηρία στην ΕΕ.

2.10. Η ΕΟΚΕ καλεί το κίνημα για την αναπηρία να κινηθεί προδραστικά ωθώντας να επιτευχθούν οι διακηρυγμένοι στόχοι της στρατηγικής. Οι πραγματικές αλλαγές για τα άτομα με αναπηρία δεν θα προκύψουν από την ίδια τη στρατηγική αλλά περισσότερο από τη δυναμική καθεμιάς από τις συνιστώσες της κατά την επόμενη δεκαετία.

3. Προσβασιμότητα και απόλαυση των δικαιωμάτων της ΕΕ

3.1. Το δεύτερο και τρίτο κεφάλαιο της στρατηγικής καλύπτουν δράσεις που σχετίζονται με την προσβασιμότητα και την απόλαυση των δικαιωμάτων της ΕΕ. Οι κύριες δράσεις είναι οι ακόλουθες:

3.1.1. Εμβληματική πρωτοβουλία για τη σύσταση κέντρο πόρων με την ονομασία AccessibleEU («Προσβάσιμη ΕΕ»). Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας θα συνεργαστούν εθνικές αρχές αρμόδιες για την εφαρμογή και την επιβολή της εφαρμογής κανόνων προσβασιμότητας και εμπειρογνώμονες και επαγγελματίες του τομέα προσβασιμότητας, θα πραγματοποιηθεί ανταλλαγή ορθών πρακτικών και θα αναπτυχθούν εργαλεία και πρότυπα για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου. Η εν λόγω πρωτοβουλία αντικατοπτρίζει την έκκληση της ΕΟΚΕ για τη σύσταση ευρωπαϊκού συμβουλίου πρόσβασης. Η Επιτροπή πρέπει να διευκρινίσει τον τρόπο χρηματοδότησης και στελέχωσης του εν λόγω κέντρου καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα προσεγγίσει εμπειρογνώμονες του τομέα προσβασιμότητας, άτομα με πείρα σε θέματα προσβασιμότητας και οργανώσεις ΑμεΑ.

3.1.2. Θέσπιση ευρωπαϊκής κάρτας αναπηρίας έως τα τέλη του 2023, η οποία θα πρέπει να αναγνωρίζεται σε όλα τα κράτη μέλη. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της καθώς διαπιστώνει ότι η θέσπιση της εν λόγω κάρτας αποτελεί άμεση ανταπόκριση στη γνωμοδότησή της του 2019 ⁽⁵⁾. Η επιτυχία της εν λόγω πρωτοβουλίας θα εξαρτηθεί από το εύρος των δικαιωμάτων που θα παρέχει η κάρτα καθώς και από το αν θα συναίνεσουν όλα τα κράτη μέλη στην πλήρη εφαρμογή της. Η ΕΟΚΕ ζητεί επιτακτικά από την Επιτροπή να θέσει φιλόδοξους στόχους όσον αφορά την κάρτα αναπηρίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι θα αποτελέσει ένα από τα βασικά αποτελέσματα της στρατηγικής και σημείο αναφοράς βάσει του οποίου πολλοί θα εκτιμούν την επιτυχία της στρατηγικής.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 97 της 24.3.2020, σ. 41.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 97 της 24.3.2020, σ. 41, ΕΕ C 56 της 16.2.2021, σ. 36.

3.1.3. Αξιολόγηση της εφαρμογής της οδηγίας για την προσβασιμότητα στο διαδίκτυο και αξιολόγηση της ανάγκης αναθεώρησης της οδηγίας. Η εν λόγω αξιολόγηση αποτελεί ευκαιρία να αναλυθεί κατά πόσο η εν λόγω νομοθετική πράξη είναι η κατάλληλη στο πλαίσιο ενός ολοένα και περισσότερο ψηφιοποιούμενου δημόσιου τομέα, ιδίως μετά την πανδημία COVID-19. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να θέσει τέρμα στην εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας που ισχύει για ορισμένους δικτυακούς τόπους (π.χ. σχολείων, νηπιαγωγείων και βρεφονηπιακών σταθμών), καθότι οι εν λόγω αποκλεισμοί ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις σε άτομα με αναπηρία τα οποία μπορούν να αποκοτούν πρόσβαση στις εν λόγω δημόσιες υπηρεσίες μόνο με ψηφιακά μέσα. Επίσης, επιθυμούμε την παροχή σαφέστερων διευκρινίσεων σχετικά με τα μέτρα που θα λαμβάνονται σε περίπτωση κρατών μελών που δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της οδηγίας.

3.1.4. Επανεξέταση σειράς υφιστάμενων νομοθετικών πράξεων, δηλαδή του νομοθετικού πλαισίου που σχετίζεται με την ενεργειακή απόδοση κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεών του στις βελτιώσεις της προσβασιμότητας ως αποτέλεσμα των απαιτήσεων ανακαίνισης του κανονιστικού πλαισίου για τα δικαιώματα των επιβατών του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών με σκοπό την ενίσχυση της προσβασιμότητας και της δέσμης μέτρων για την αστική κινητικότητα. Παρότι η ΕΟΚΕ εκφράζει την απογοήτευσή της για το ότι η Επιτροπή δεν έθεσε πιο φιλόδοξους στόχους με το να προτείνει περισσότερες δράσεις που να βασίζονται σε αυστηρή νομοθεσία, εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η έκκλησή της για δράση σχετικά με την προσβασιμότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων και των μέσων μεταφοράς συνέβαλε στη διαμόρφωση της στρατηγικής. Η ΕΟΚΕ ζητεί επιτακτικά από την Επιτροπή να θέσει φιλόδοξους στόχους όσον αφορά τις τροποποιήσεις της και να ταχθεί υπέρ της λήψης τολμηρών μέτρων για την προσβασιμότητα.

3.1.5. Κατάρτιση οδηγού για τις ορθές εκλογικές πρακτικές που θα αφορά τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία και συνεργασία με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνεργασίας για τις Εκλογές και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με σκοπό τη διασφάλιση των πολιτικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος του εκλέγεσθαι και της λήψης προσβάσιμων πληροφοριών. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία στην επιτομή για την ηλεκτρονική ψηφοφορία και θα υποστηρίξει την καθολική δημοκρατική συμμετοχή. Θα είναι σημαντικό η Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα στις επόμενες ευρωεκλογές και η ΕΕ να δώσει το παράδειγμα.

4. Αξιοπρεπής ποιότητα διαβίωσης και ισότιμη συμμετοχή

4.1. Το τέταρτο και πέμπτο κεφάλαιο της στρατηγικής καλύπτουν τις δράσεις που σχετίζονται με την ποιότητα διαβίωσης και την ισότητα. Οι κύριες δράσεις είναι οι ακόλουθες:

4.1.1. Εμβληματική πρωτοβουλία σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για ανεξάρτητη διαβίωση ώστε να κράτη μέλη να βελτιώσουν τους όρους ανεξάρτητης διαβίωσης και την ένταξη στην τοπική κοινότητα. Η ΕΟΚΕ θεωρεί την εν λόγω πρωτοβουλία δυνητικά κείριας σημασίας. Το ισχυρό σημείο της θα έγκειται στον σαφή και αυστηρό προσδιορισμό της έννοιας της ιδρυματικής φροντίδας, των λόγων για τους οποίους πρέπει να αποφεύγεται καθώς και της έννοιας της επένδυσης σε υπηρεσίες με βάση την κοινότητα και της ανεξάρτητης διαβίωσης. Οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να καταρτιστούν με τη συμβολή των ατόμων με αναπηρία και των οργανώσεων που τα εκπροσωπούν.

4.1.2. Ένα πλαίσιο κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρία και την ενίσχυση της ελκυστικότητας των θέσεων εργασίας στον εν λόγω τομέα. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το εν λόγω πλαίσιο πρέπει να επικεντρώνεται όχι μόνο στον τρόπο με τον οποίο θα καταστεί ελκυστικότερος ο τομέας των κοινωνικών υπηρεσιών από την άποψη των μισθών και των συνθηκών εργασίας αλλά θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών λαμβάνουν επαρκή εκπαίδευση σχετικά με τον τρόπο παροχής υποστήριξης με βάση τις επιλογές των χρηστών των υπηρεσιών και βάσει μιας ανθρωποκεντρικής προσέγγισης που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα.

4.1.3. Νέα δέσμη μέτρων σχετικά με τα αποτελέσματα στην αγορά εργασίας που αφορούν τα άτομα με αναπηρία. Στο πλαίσιο της εν λόγω δέσμης μέτρων, η Επιτροπή θα επιδιώξει επίσης την αυστηρή εφαρμογή εκ μέρους των κρατών μελών των δικαιωμάτων που καλύπτονται από την οδηγία για την ισότητα στην απασχόληση και θα υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας το 2021. Επίσης, η Επιτροπή θα επιβλέψει το 2021 την ανάπτυξη ενός σχεδίου δράσης για την κοινωνική οικονομία, στο οποίο θα περιλαμβάνονται οι ευκαιρίες που σχετίζονται με τα άτομα με αναπηρία και η ένταξη στην ανοικτή αγορά εργασίας. Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η Επιτροπή πρέπει να παρουσιάσει με σαφήνεια τα υφιστάμενα εμπόδια καθώς και τα εμπόδια που πρέπει να αντιμετωπιστούν επείγοντως, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο η νόσος COVID-19 έχει επιδεινώσει την κατάσταση. Συνιστούμε του σχεδιασμού της δέσμης μέτρων να προηγηθεί η διενέργεια έρευνας στο πλαίσιο της οποίας θα ζητηθεί από άτομα με αναπηρία και από τις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία να δηλώσουν τι επιθυμούν να γίνει. Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι η δέσμη μέτρων για την απασχόληση θα πρέπει να δίδει έμφαση στη δυνατότητα πρόσβασης σε ποιοτική απασχόληση στην ανοικτή αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων στην κοινωνική οικονομία και στα μοντέλα απασχόλησης D-WISE, αποτρέποντας τον περαιτέρω αποκλεισμό των ατόμων με αναπηρία και, πιο συγκεκριμένα, προσεγγίζοντας τις γυναίκες και τους νέους με αναπηρία που αναζητούν εργασία. Στόχος δεν θα πρέπει να είναι μόνο η βελτίωση των ποσοστών απασχόλησης, αλλά και η παροχή στα άτομα με αναπηρία της δυνατότητας να βελτιώσουν την κοινωνική τους κατάσταση και την οικονομική τους ευημερία μέσω της αμειβόμενης εργασίας.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 661/2010/ΕΕ (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 1).

4.1.4. Το 2022 θα πραγματοποιηθεί μελέτη σχετικά με την κοινωνική προστασία και τις κοινωνικές υπηρεσίες για τα άτομα με αναπηρία, ακολουθούμενη από καθοδήγηση με σκοπό τη στήριξη των κρατών μελών όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της κοινωνικής προστασίας, και με έμφαση στα πλαίσια αξιολόγησης της αναπηρίας. Η μελέτη θα πρέπει να επικεντρώνεται στις κοινωνικές υπηρεσίες ως βάση για τη διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία καθώς και στον ρόλο των οικογενειών και των φροντιστών. Ως εκ τούτου, η καθοδήγηση θα πρέπει να υπογραμμίζει ότι οι υπηρεσίες πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις ατομικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρία, να εδρεύουν εντός της κοινότητας και όχι σε απομονωμένα περιβάλλοντα, και να συνοδεύονται από επαρκή επιδόματα αναπηρίας. Είναι κρίσιμης σημασίας η καθοδήγηση σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις της κοινωνικής προστασίας να αφορά το αυξημένο κόστος διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία και να ζητά επιτακτικά από τα κράτη μέλη να επιδεικνύουν μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τη δυνατότητα των ατόμων με αναπηρία να διατηρούν τα επιδόματα αναπηρίας, ανεξάρτητα από τα προσωπικά τους έσοδα ή τα έσοδα του συζύγου ή του/της συντρόφου τους. Τα άτομα με αναπηρία θα πρέπει να μπορούν να αναζητούν απασχόληση ή να ζουν/παντρεύονται τον/τη σύντροφό τους χωρίς να υφίστανται οικονομικές συνέπειες.

4.1.5. Στρατηγική κατάρτισης για επαγγελματίες του δικαστικού κλάδου, με έμφαση στην ενωσιακή νομοθεσία για την αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της ΣΔΑμεΑ των Ηνωμένων Εθνών. Στην εν λόγω στρατηγική θα περιλαμβάνεται μελέτη για τις διαδικαστικές εγγυήσεις για τους ευάλωτους ενήλικες στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και θα αξιολογείται η ανάγκη νομοθετικών προτάσεων σχετικά με τη στήριξη και προστασία των ευάλωτων ενηλίκων, σύμφωνα με τη στρατηγική για τα δικαιώματα των θυμάτων. Η Επιτροπή θα παράσχει επίσης στα κράτη μέλη καθοδήγηση σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη των ατόμων με αναπηρία στην ΕΕ. Θα υποστηρίξει τα κράτη μέλη όσον αφορά την ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στο σύστημα δικαιοσύνης. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις εν λόγω προτάσεις που απηχούν τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στη γνωμοδότησή της (?). Η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή θα ζητήσει από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων να εξετάσει την κατάσταση των ατόμων με αναπηρία που ζουν σε ιδρύματα όσον αφορά τη βία, την κακοποίηση και τα βασανιστήρια. Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να παρέχουν επίσης καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλιστεί ότι τα άτομα με αναπηρία δεν στερούνται το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη ούτε υφίστανται καθυστερήσεις λόγω προβλημάτων πρόσβασης, έλλειψης δικαιοπρακτικής ικανότητας, έλλειψης συνδρομής στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων ή απουσίας αρωγής σε θέματα επικοινωνίας, όπως διερμηνεία νοηματικής γλώσσας. Θα πρέπει να συγκεντρωθούν οι ορθές πρακτικές σχετικά με την υποβοηθούμενη λήψη αποφάσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 της ΣΔΑμεΑ. Ενδέχεται επίσης να είναι χρήσιμο να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τη σύσταση της 27ης Νοεμβρίου της Επιτροπής για τις διαδικαστικές εγγυήσεις για τα ευάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (?).

4.1.6. Διάφορες δράσεις στον τομέα της εκπαίδευσης. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η παροχή στήριξης στα κράτη μέλη ώστε να εξασφαλίσουν υποστηρικτικές τεχνολογίες και να διασφαλίσουν προσβάσιμο ψηφιακό και μαθησιακό περιβάλλον και περιεχόμενο στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση για την περίοδο 2021-2027. Η Επιτροπή προτείνει επίσης την έκδοση εργαλειοθήκης για την ένταξη στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, η οποία θα περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για παιδιά με αναπηρία. Τέλος, η Επιτροπή θα στηρίξει τα κράτη μέλη στην περαιτέρω ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε εκπαιδευτικούς στον τομέα της ειδικής εκπαίδευσης και την ενίσχυση των ικανοτήτων όλων των επαγγελματιών της εκπαίδευσης να διαχειρίζονται την πολυμορφία και να προωθούν τη χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της καθώς διαπιστώνει ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η ΕΕ στην προώθηση της χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και, πιο συγκεκριμένα, της ηλεκτρονικής μάθησης, δεδομένου ότι οι εκπαιδευόμενοι με αναπηρία αντιμετώπισαν πολλά προβλήματα προσβασιμότητας κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει ότι η δράση για την κατάρτιση εκπαιδευτικών ειδικής εκπαίδευσης θα πρέπει να επικεντρωθεί επίσης στην παροχή κατάρτισης σε εκπαιδευτικούς σε συμβατικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα σχετικά με τον τρόπο παροχής συμπεριληπτικής μάθησης στην τάξη. Η Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει τη συμβατική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς και να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διορίζουν εκπαιδευτικούς ειδικής εκπαίδευσης σε χωρίς αποκλεισμούς εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Επίσης, θα πρέπει να πραγματοποιηθούν επενδύσεις και να βελτιωθεί η παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού για άτομα με αναπηρία στα εκπαιδευτικά συστήματα.

4.1.7. Στους τομείς των χωρίς αποκλεισμούς τεχνών και του πολιτισμού, του αθλητισμού, των δραστηριοτήτων αναψυχής και ψυχαγωγίας, για παράδειγμα, του τουρισμού, η στρατηγική θα ενισχύσει τη συμμετοχή με έργο σε πολλά μέτωπα, δηλαδή μέσω της συνεργασίας με συμβατικές αθλητικές οργανώσεις και αθλητικές οργανώσεις για άτομα με αναπηρία, υποστηρίζοντας τη δημιουργία έργων τέχνης από καλλιτέχνες με αναπηρία και χρησιμοποιώντας κονδύλια της ΕΕ προκειμένου να καταστούν οι τόποι πολιτιστικής κληρονομιάς και οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις πιο προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία.

4.1.8. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η στρατηγική δεν έχει θέσει φιλόδοξους στόχους όσον αφορά την έγκριση της οριζόντιας οδηγίας κατά των διακρίσεων, η οποία έχει παγώσει στο Συμβούλιο κατά την τελευταία δεκαετία. Δεν υπάρχουν πραγματικά σχέδια για την άρση του εν λόγω παγώματος ούτε έχουν προταθεί εναλλακτικές λύσεις σε περίπτωση που το Συμβούλιο δεν καταλήξει σε συμφωνία.

4.1.9. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί επίσης να δοθεί περισσότερη προσοχή στα ζητήματα που σχετίζονται με την υγεία. Παρότι επικροτούμε το γεγονός ότι η στρατηγική επικεντρώνεται στο σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου, η στρατηγική είναι ιδιαίτερα ασαφής σε σχέση με την ψυχική υγεία, την προσβασιμότητα στις πληροφορίες που σχετίζονται με την υγεία και την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα άτομα με αναπηρία που εξακολουθούν να ζουν σε ιδρύματα.

(?) ΕΕ C 97 της 24.3.2020, σ. 41.

(*) ΕΕ C 378 της 24.12.2013, σ. 8.

5. Προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία παγκοσμίως

5.1. Το έκτο κεφάλαιο της στρατηγικής καλύπτει τις δράσεις που σχετίζονται με την προώθηση των δικαιωμάτων με αναπηρία παγκοσμίως. Οι κύριες δράσεις είναι οι ακόλουθες:

5.1.1. Ενίσχυση της συλλογής ενωσιακών δεδομένων για τα άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης από την ΕΕ ανθρωπιστικής βοήθειας, για παράδειγμα, μέσω της προώθησης της χρήσης της σύντομης δέσμης ερωτήσεων της ομάδας της Ουάσιγκτον (Washington Group Short Set of Questions). Πρόκειται για εξαιρετική πρόταση που ανταποκρίνεται σε προηγούμενα αιτήματα της ΕΟΚΕ. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί τη συλλογή αναλυτικών δεδομένων σε όλα τα μέτωπα και, πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τα άτομα που ζουν σε ιδρύματα. Η ΕΕ θα πρέπει επίσης να υποστηρίξει την εφαρμογή της ΣΔΑμεΑ των Ηνωμένων Εθνών και να προωθήσει την επικύρωσή της σε παγκόσμιο επίπεδο.

5.1.2. Επικαιροποίηση της εργαλειοθήκης για την «Προσέγγιση με γνώμονα τα δικαιώματα, η οποία εμπερικλείει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, για την αναπτυξιακή συνεργασία της ΕΕ» το 2021. Η εν λόγω επικαιροποίηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί όχι μόνο σε συνεργασία με τις οργανώσεις ΑμεΑ στην ΕΕ αλλά και με τη συμβολή των εθνικών και τοπικών οργανώσεων ΑμεΑ με έδρα τις χώρες στις οποίες πραγματοποιούνται αυτές οι επενδύσεις.

5.1.3. Διασφάλιση της συστηματικής χρήσης του δείκτη για την αναπηρία της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (EAB) του ΟΟΣΑ ώστε να εντοπίζονται επενδύσεις χωρίς αποκλεισμούς για την αναπηρία με σκοπό τη στοχευμένη παρακολούθηση της χρηματοδότησης της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ιδιαίτερη ικανοποίησή της καθώς διαπιστώνει ότι η εν λόγω πρόταση, η οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο της γνωμοδότησής της SOC/616⁽⁹⁾, έχει ληφθεί υπόψη.

6. Υλοποίηση της στρατηγικής και παράδειγμα προς μίμηση

6.1. Το έβδομο και όγδοο κεφάλαιο της στρατηγικής καλύπτουν τις δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση της στρατηγικής καθώς και με τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θα αλλάξει τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας της για την επίτευξη της εν λόγω υλοποίησης. Οι κύριες δράσεις είναι οι ακόλουθες:

6.1.1. Ετήσια ανταλλαγή απόψεων με την ΕΟΚΕ. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η συμμετοχή της στην υλοποίηση της στρατηγικής θα επισημοποιηθεί και προβλέπει στην εν λόγω συνεχιζόμενη, δομημένη συνεργασία. Επίσης, εκφράζει την ικανοποίησή της καθώς διαπιστώνει ότι η Επιτροπή θα διοργανώνει επίσης τακτικές συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), στις οποίες θα συμμετέχουν οργανώσεις ΑμεΑ.

6.1.2. Δημιουργία της πλατφόρμας για την αναπηρία, η οποία θα αντικαταστήσει την ομάδα υψηλού επιπέδου για την αναπηρία. Η πλατφόρμα θα υποστηρίξει την υλοποίηση της στρατηγικής καθώς και των εθνικών στρατηγικών για την αναπηρία. Θα αποτελέσει χώρο συνεργασίας των εθνικών σημείων επαφής για τη ΣΔΑμεΑ, των οργανώσεων ΑμεΑ και της Επιτροπής. Θα αποτελέσει φόρουμ συζήτησης επί των αξιολογήσεων των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την εκ μέρους των κρατών μελών εφαρμογή της ΣΔΑμεΑ. Η ΕΟΚΕ τρέφει μεγάλες ελπίδες για την εν λόγω νέα δομή, η οποία αναμένεται να είναι πιο ανοικτή και διαφανής σε σύγκριση με την ομάδα υψηλού επιπέδου.

6.1.3. Ανανεωμένη στρατηγική για τους ανθρώπινους πόρους με σκοπό την ενίσχυση των προοπτικών προσλήψεων και σταδιοδρομίας προσωπικού με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης μιας «Υπηρεσίας πολυμορφίας και ένταξης» η οποία θα επιβλέπει την ανάπτυξη και υλοποίηση των δράσεων για την προώθηση της πολυμορφίας και της ένταξης παντού στην Επιτροπή. Η ΕΟΚΕ θεωρεί την εν λόγω δράση ως μία από τις πλέον ελπιδοφόρες δράσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής και ευελπιστεί ότι θα οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των προσλήψεων ατόμων με αναπηρία στα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει με χαρά ότι η Επιτροπή θα επικαιροποιήσει τη στοχευμένη πολιτική επικοινωνίας και προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Επιλογής Προσωπικού (EPSO) και θα ενισχύσει την υποβολή εκθέσεων από τους διευθυντές όλων των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την πολυμορφία και τις εύλογες ρυθμίσεις για τα μέλη προσωπικού με αναπηρία.

6.1.4. Βελτίωση της προσβασιμότητας του συνόλου των υπηρεσιών οπτικοακουστικών επικοινωνιών και γραφιστικής της Επιτροπής έως το 2023. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την εν λόγω δράση και καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί με εμπειρογνώμονες στον τομέα της προσβασιμότητας προκειμένου να διασφαλιστεί ο υψηλότερος δυνατός βαθμός προσβασιμότητας.

6.1.5. Διασφάλιση της προσβασιμότητας όλων των κτιριακών εγκαταστάσεων στις οποίες εγκαταστάθηκε πρόσφατα η Επιτροπή. Η Επιτροπή θα διασφαλίσει επίσης την προσβασιμότητα των χώρων διεξαγωγής εκδηλώσεων της Επιτροπής καθώς και ότι όλες οι κτιριακές εγκαταστάσεις της Επιτροπής θα πληρούν τα πρότυπα προσβασιμότητας έως το 2030. Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Επιτροπή να φέρει πλήρως εις πέρας την εν λόγω δράση.

6.1.6. Η ανάπτυξη στρατηγικής για τη συλλογή δεδομένων η οποία θα καθοδηγεί τα κράτη μέλη και βάσει της οποίας θα αναλύονται οι υφιστάμενες πηγές και δείκτες δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών δεδομένων. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την ανάγκη συλλογής αναλυτικών δεδομένων, πιθανώς με τη χρήση της σύντομης δέσμης ερωτήσεων της ομάδας της Ουάσιγκτον (Washington Group Short Set Questions), όπως υποδηλώνεται ήδη στη στρατηγική.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 97 της 24.3.2020, σ. 41.

6.1.7. Δημοσιοποίηση πλαισίου για την παρακολούθηση των στόχων και των δράσεων της εν λόγω στρατηγικής και, στη συνέχεια, ανάπτυξη νέων δεικτών για την αναπηρία και δημοσίευση έκθεσης το 2024 σχετικά με τη στρατηγική, στην οποία θα αξιολογείται η τρέχουσα κατάσταση και, αν χρειάζεται, θα επικαιροποιούνται οι στόχοι και οι δράσεις της στρατηγικής. Η ΕΟΚΕ και, πιο συγκεκριμένα η ομάδα της ΕΟΚΕ για την αναπηρία, είναι έτοιμη να υποστηρίξει την Επιτροπή όσον αφορά τον σχεδιασμό του εν λόγω πλαισίου, σε συνεργασία με οργανώσεις ΑμεΑ. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τον καθορισμό ημερομηνίας για την έκθεση υλοποίησης, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή να διορθώσει τυχόν ανεπάρκειες στη διάρκεια υλοποίησης της στρατηγικής.

Βρυξέλλες, 7 Ιουλίου 2021.

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Christa SCHWENG
